

بـ کورتی 35: بـ (بیرمـ ند) ین... . بیرمـ ند بوون (هزرـ فا نبوون) لـ قـیرا ندا یـ... ئازاد حـمـ

بیرمـ ند بوون (بیریاریبوون) be a thinker نـک هـر لـ ناو ئـمـ، بـگـرـ
ئـستا لـ جیهانیـشدا گـیشتووـ تـ چـپـپـی قـیران. ئـو کـشـ
گـورـکـی ئـمـ نییـ، ئـو یـ ئـمـ ئـو یـ، کـ زـر بـ بیرمـ ندین (بـ
بیریارین)؛ دـمـکـیشـ ئاوا دـمـکانمان بـ بیرمـ ند (بـ هزرـ فانی
گـورـ) بـ سـردـ بـ ین و ئـو شـ کاردانـ و یـ خراپی لـ سـر سـرلـ بـری
گوتاری هزری و وناکبیرییمان داناو.

اـستـ دـرکـ و تنی بیرمـ ند (ئـ ندـ شـمـ ند) / The Thinker Le
penseur ووداو، لـ بیرمـ نددروستبوونیش کارکی ئاسان نییـ. چونکـ
بیرمـ ند بوون (هزرـ فانیبوون) لـ ئـستادا لـ گشت شوئـ کـدا لـ ناو
نادیارییدا یـ. بـ یـ لـم نووسینـ کورتـ دا دـلاقـ یـک بـ ووی
گفتوگـی بوونی بیرمـ نددا دـکـ یـ و هـر لـم سـر تـایـ شـو و بـ
دـکـ کی کـیلـ و ئـماژ بـ و دـکـ یـ، کـ ئـمـ یـ کورد زـر بـ
بیرمـ ندین. بـ بیرمـ ندیش کارساتـ، پـ لـ خـمناکیـ، بـ زـری بـ
ئـوانـی لـ گرنگی (بوونی بیرمـ ند) حاـ یـین. نـ تـو یـک کـ،
بیرمـ ندی نـ بوو، یان قـیرانی بیرمـ ندبوونی هـ بوو کـشـی بووناویشی
دـ بـت.

کـ واتـ لـ و سـ نگـ یـ و دـ کرـت بـرسین: کـ بیرمـ ند؟ یان چی بیرمـ ند
دـ کاتـ بیرمـ ند؟ کاری بندـ تی بیرمـ ند چییـ؟ چـن بیرمـ ند
دروستد بـت؟ بـ دـ بـت بیرمـ ندیین؟ بـ دـ بـت نـ تـو و کان خاوی
بیرمـ ندی خـ یانین؟ کـ جورئـ تی ئـ و دـ کات مـ ژووی بیرمـ ندی ئـمـ
بنوسـ تـ و؟ دروستبوونی بیرمـ ند ساتـ و خـی نییـ؟ باشـ
بیرمـ ندبوون دیارد یـ کی هزری ئاـ زـ یان جـر کـتر لـ
دیارد؟ حیزب (سیاسـت) بیرمـ ند دروستد کات؟ یان چاتـ بـرسین
دـ سـات بیرمـ ند دروستد کات؟

کـ بیرمـ ند؟ بیرکردنـ و کردی سـر کی بیرمـ ند. بیرمـ ند ئـ و جـر
تاکانـی کـمـ گـن، کـ تـ فـکـرین، تـ امان، لـ بیر کـ گرنگ و
مانادار کان دـ کـن. گشت دـم و چاخـ کیش بیرمـ ندی خـی هـ یـ، چونکـ
هـ موو دـم و چاخـ ک بیرکردنـ و یـ خـی بـ رهـ مدـ نـت. هاوکات کاری
بیرمـ ند بـ رهـ مـانی بیر؛ ئـم بیرش بـ کردنـ و یـ گرکانـ،
چار سـریش بـ کـشـ کان و دادوـ ریکردن بـ سـر تـ امانـ کانی ئـوی

دیکه وو.

بیرمه ند له بیرئو وی خواو نی دسه تاته کی هزریه قوبیرد کاته وو. وکتر، عق خستنگه کاره ساره کی بیرمه ند، له دگاته بیرکه و به چونگه لکه، که بوونیان به دادو ریکردن به سه رکه شه و به یارکاندا گرنگ و پویسته. به مجره، بیرمه ند مرغه کی بیرکه ره و یه، بیرکردنه و تاهان له دیاردکانی ناو بوون و ژبانی تاکه کان ئیشی استه قینه ی بیرمه ند. بیرمه ند خوده کی بیرکه ره و یه به ردوام، توانای بیرکردنه و یه جیا و جراهو جری هیه. که واته، نه وو بیرمه ند په رددهات به بیرکردنه و یه خنده یی و داهه نایی.

وایه وو، بیرمه ند کار له سه ر لایه نی ته یه ریه بیریش ده کاته. واته بیرمه ند بیریه په تیش به ره مه ددهت. چونکه بیریه بیرمه ند بیرکه کی داهه ژراهو، ده کرته پوخت و وشک بهت، هاوکاته شایه نی په ره په دان و به ره و په شه و به رده نیش. بیریه بیرمه ندان، که ئاگایه مرغه په شه خن و نه اش له سه ر جیهان و بوون دروستد که نه. نه و یه بیرمه ند که به ره مه دهن به ره می عه قه، عه قه کی په تی.

که واته له و دیدو ده شته بگوترته، فراژوتنه (گه شه کردنه) بیر(هزر) له گشت که مکه ی که دا کاره بیرمه ندانه. بیرمه ندیش له میانه ی هه نینه و یه بیریه داهه سه ر سه ختانه ئانگارییه مرغه ی/که سییه کان ده خاته وو و که شه هه په سه ر دراهو کانه ده می خه شی به وچان افه ده کاته/ قسه یته ده کاته.

به تیشک خستنه سه ر نه و یه گوترا، نه و شه ده یین، که بیرمه ند بوون واته ته امانی قوه؛ نه به ته دابه انیش له زه رینه و ژبانه به سه روبه ر. نه مه شه به نه و یه تاکی بیرکه ره و له گه خه بوونی خه داهه په یوه سته بهت، به نه و یه بیرمه ند به توه نه بیریه ئازاد و ناده باره به ره مه به نه ت. نه مه به و مانایه شه ده ت، که بیرمه ند له ناو قه ره باغه و خه کی ئاسایه داهه ناکاره ته به زه ر نه ت. نه گه رچی له مباره و ته گه یشته په چه وانه شه بوونی هیه.

سه ر باریه وو، بیرمه ند ناو کی گه وره و هه مه لایه نه. نه مه که سه ژیریه خه هیه و نه مه ژیریه به ردوام به کارده بات، له و گه یه شه و به بیرکردنه و یه نه و به ره مه ددهت. له به ره و یه بیرمه ند ته فکرینه (ته هزرینه) له هیه نه وانه تر ناهه ت؛ گه له و یه کاره ته امانه، توانای خه مه اندن و مه زه نه کردنیش هیه.

لای بیرمه ند مه رام له قه بوونه و له که شه و دژواریه کان مانایه خه هیه. به دوا داهوون و په یگیری بیرمه ندیش ته گه یشته قوه کان به ره مه ددهت؛ نه و به بیریه بیرمه ندانه امان ده چه که نه و ده بنه هه کاره خوه قانه دید و ته وانه. به یه بیرمه ند بوون په سه یه کی

مـژوویی هـزریی، هـز لـنا و ئـو مـژوو بـچـی بـشدار. واتـ بیرباری پـفاژ یـکی (پـر سـیـکی) سـخت، دـرکـوتنی خودی بیرمـندیش ووداو، کـ نوـکاری لـتـکـخـیدا بـ مـر قـایـتی دـنـت!

گـرنـگ لـر دا هـمـابـئـو و شـبـکـین، کـ بیرمـند جـای لـ رـشـنـفـکر (و ناکبیر) Intellectuals. بیرمـند بـر هـمـهـنـری بـر هـرچی رـشـنـبـیر رـشـنـبـیری (زانیی) لـسـر شـتـکان هـی و کاریشیان لـسـر دـکات. رـشـنـبـیر بـر هـمـی بـیری بیرمـند بـکار دـبات تا قـسـلـسـر دـیارد کانی کـمـمـگـ بکات. بیرمـند لـنا و جـهـانی عـقـی خـیدا دـژیت، لـو و شـو و تـیـرـیز بـسـر جـهـانی دـر کـید و دـکات. بیرمـند کان بـبـتین، چـونـک تـگـیـشـتـنـکی عـقـیـیان بـ دـیارد کان هـی و بـر پـرسـیـار ئـامـزن و ئـامـانـجـیشـیان لـ ژیا نا و وون و کاریشی بـد کـن. بیرمـند کان لـچاو رـشـنـفـکر کان بـ وردی بیر لـ شـتـکان دـکـنـو، جـیا لـ خـکی ئاسایی قـوـتـر دـوانـ دـیارد کان و لـسـریشی دـو و سـتن و کـرا و تـر بـیارد دـن.

چـن بیرمـند جـای لـ رـشـنـبـیر، ئا و اش فـیـلـسـوف جـای لـ بیرمـند. فـیـلـسـوف سـروی بیرمـند. استـ خـسـسـتی ها و بـشـیان هـی، لـ فـیـلـسـوف بـر هـمـهـنـر تر و پـکـاتـیـتر لـ دروستکردنی بـبـتی هـزری و تـفـکرین. دـکـارت گـوتـنی، "ئـو نـتـوانـ بـخـتـو ورن، کـ فـیـلـسـوفـیان هـی."

لـکـتـایـدا سـبارت بـ قـیرانی (بـ بیرمـندی) ئـمـی کورد، ئـو و شـ دـنـن، کـ لـ هـر مـ (بـیرمـند بوون) پـکـنـینا و یی. تـ دـکـرت و کـ (بـیرمـند) بـبـنـرت کاتـک زـر دـنـوسیت؛ زـر دـرد کـویت یان چـنـلـد دـیت. بـدـنـیـایـی و، وـزیرمان زـر، ئـندامپـر لـمان زـر تر، سـیـاسـیـمان هـر زـر زـر تر، هـنـدی گـشت و اتانی سـکـند نـافیا ئـمانـمان هـی، لـ بیربارمان نیی.

زـر بـمان لـو حـاـنـین، کـ هـقـبـندی (پـیـوـندی) بیرمـند بـ بیرباری و تاکـ شـت، کـ دـبـتـ شاهـکاری بـر بـر هـمـهـنـان. کوا بـر بـر هـمـهـنـان لـنا و ئـمـ؟ ئاسان نیی کـسانک بـ بیرمـند ناوـد کـرـن تـها لـ بـر ئـو و دـنـوسن یان بـوانـمـیـکی زانکـیان هـی. زانکـیـبوون بوو تـ ئامرازک بـ خـشاردن و و تـار بـژتن بـو ناو و. تـنـانـت شاعیربوون و رـمانـوسـبوونیش؛ تادگاتـ سـیـاسـیـبوون بـشـکن لـ کردی نمایش. ئـمـ پـویـسـتمان بـ شاعیر بیرمـند؛ سـیـاسـیـ بیربار؛ رـمانـوسـ هـز قـان.

ئازاد حـم

پـر فـیسـر لـ فـلـسـفـه لـ زانکـی سـلـمانی

سڙنج:

هاوواتاڪا نى بىرمڻند: هزرمنڊ، ئڻندڻشمڻمڻند، هزرڻڻڻان، بىريار.
هاوواتاڪا نى بىرمڻندبوون: هزرڻڻڻانبوون، بىرياربوون،
ئڻندڻشمڻمڻندبوون، هزرمنڊبوون.